

FRÁSÖGN

af septemberfundum Norðurlandaráðs í Ósló 20.–21. september 2011

Septemberfundir Norðurlandaráðs voru haldnir í Ósló 20.–21. september sl. Af hálfu Íslandsdeildar Norðurlandaráðs sóttu fundina Helgi Hjörvar formaður, Álfheiður Ingadóttir, Ragnheiður Ríkharðsdóttir, Sigríður Ingibjörg Ingadóttir og Siv Friðleifsdóttir, auk Lárusar Valgarðssonar ritara. Helstu mál á dagskrá voru norðurskaut, samstarf við nágretta í vestri, fjármál norrænna flokkahópa, makrílveiðar, lagasamstarf, viðbrögð við árásunum í Noregi 22. júlí og kjör formanna norrænna flokkahópa.

Forsætisnefnd samþykkti nefndarálit um stuðning við tillögu Norrænu ráðherranefndarinnar um nýja samstarfsáætlun um norðurskaut fyrir árin 2012–2014. Fyrsta samstarfsáætlunin um norðurskaut hófst 1996 og hefur síðan vaxið að umfangi og mikilvægi. Helsta áhersluatriði í nýju samstarfsáætluninni eru að styðja við sjálfbæra þróun á svæðinu í samræmi við kröfur og óskir íbúa norðurskautssvæðisins og umhverfislega sjálfbærni. Sérstök áhersla verður lögð á byggðapróun, að viðhalda umhverfi norðurskautsins og líffræðilegum fjölbreytileika, að dreifa upplýsingum um loftslagsbreytingar, að styðja við sjálfbæra atvinnustarfsemi og að styðja við menntun og frjáls félagasamtök íbúa á svæðinu.

Forsætisnefnd samþykkti einnig nefndarálit um stuðning við tillögu Norrænu ráðherranefndarinnar um stefnumið varðandi samstarf við nágretta Norðurlanda í vestri (Kanada). Með nágroñnum í vestri er átt við héruð í Kanada við Atlantshafið, ríki í BNA við Atlantshafið, Írland og Skotland. Stefnumiðunum er ætlað að stuðla að frekari þróun núverandi samstarfs og að styrkja tengslin við nágroñnana. Samstarfið skal byggja á sameiginlegum áskorunum og hagsmunum sem fylgja fámennum dreifbýliskjörom á stórum landsvæðum, löngum vegalengdum, köldu loftslagi, auðlindum hafsins og auknum siglingum um norðurskaut.

Styrkir Norðurlandaráðs til flokkahópa ráðsins voru til umræðu á fundi forsætisnefndar og fundi eftirlitsnefndar. Nefndirnar munu í framhaldinu fjalla frekar um fjármál flokkahópanna og endurskoðun reikninga þeirra.

Umhverfis- og náttúruauðlindanefnd afgreiddi úr nefnd tillögu nefndarinnar um að Norræna ráðherranefndin stuðli að lausn ágreinings ESB, Noregs, Íslands og Færeyja um makrílveiðar. Tillagan leggur áherslu á að lausn deilunnar sé aðkallandi verkefni sem beri að raða í forgang, að styrkja beri þá vísindalegu þekkingu sem nýtist við mat á stærð og útbreiðslu makrilstofnsins, og að stuðla beri að nýtingarskipulagi sem auki sjálfbærni veiða í Norður-Atlantshafi og dragi úr hættu á ágreiningi.

Umhverfis- og náttúruauðlindanefnd afgreiddi einnig úr nefnd sameiginlega tillögu nefndarinnar og efnahags- og viðskiptanefndar um aukið öryggi til sjós á norðurskautssvæðinu. Í tillögunni er lagt til að ríkisstjórnir Norðurlanda styrki innan ramma Nuuk-samkomulagsins norrænt samstarf um eftirlit með hafsvæðum, komi á fót norrænni viðbragðssveit á sjó sem í verði einingar frá landhelgisgæslu og björgunarbþjónustu norrænu landanna, auki samhæfingu í vinnu ríkja og á norrænum vettvangi varðandi Polar Code Alþjóðasiglingamálastofnunarinnar svo að Norðurlöndin geti talað með einni röddu, geri þegar inntak Polar Code liggur fyrir sömu kröfur varðandi reglur innanlands, stuðli að skyldu farþegaskipa til að sigla tvö saman á þeim hafsvæðum þar sem það er talið auka öryggi í siglingum, byggji á reynslu af Kaupmannahafnarsamkomulaginu um samstarf Norðurlanda um mengunarvarnir til sjós til að vinna að alþjóðasamkomulagi um mengunarvarnir á hafsvæðum í norðri, og kanni hvernig Norðurlönd geti fjármagnað aukin útgjöld í tengslum við aukið eftirlit og aukna viðbragðsgetu á hafsvæðum á norðurslóðum.

Borgara- og neytendanefnd samþykkti nefndarálit um stuðning við tillögu Norrænu ráðherranefndarinnar um uppfærða samstarfsáætlun norræna lagasamstarfsins. Í

samstarfsáætluninni, sem er á ábyrgð norrænnar ráðherranefndar um lagasamstarf sem í sitja ráðherrar dómsmála, er meðal annars tekið fram að lagafrumvörp skuli þegar það á við innihalda greinargerð um sambærilega löggjöf annars staðar á Norðurlöndum og að styðja skuli við og þróa enn frekar óformlegt samstarf embættismanna um að skiptast á reynslu og spara vinnu í tengslum við innleiðingu ESB-/EES-gerða.

Knut Storberget, dómsmálaráðherra Noregs, skýrði þingmönnum Norðurlandaráðs á sameiginlegum fundi ráðsins frá viðbrögðum norsku ríkisstjórnarinnar við árásunum í Noregi 22. júlí sl. Hann sagði að viðbragðskerfi norskra yfirvalda og frjálsra félagasamtaka hafi á margan hátt reynst vel en bætti við að einnig væri ástæða til sjálfsgagnrýni. Þörf væri á að meta viðbragðsáætlanir í samstarfi við norræn grannríki og evrópskar stofnanir með því markmiði að læra, bæta og efla enn frekar viðbúnað við hryðjuverkum.

Álfheiður Ingadóttir og Siv Friðleifsdóttir voru kjörnar formenn flokkahóps vinstri sósíalista og grænna annars vegar og flokkahóps miðjumanna hins vegar á fundi flokkahópanna í Ósló. Fyrir er Helgi Hjörvar formaður flokkahóps jafnaðarmanna. Íslendingar fara því um þessar mundir með formennsku í þremur flokkahópum af fjórum í Norðurlandaráði.

Frekari upplýsingar má nálgast hjá ritara Íslandsdeildar Norðurlandaráðs og á vefsvæðinu www.norden.org.